

Reizen en vliegen in Marokko

Gijsbert & Anniek

In februari 2004 vertrokken wij, Gijsbert & Anniek, met anderhalf jaar vliegervaring op zak naar Marokko om dat prachtige land te bereizen en er natuurlijk ook te gaan vliegen. Wij gingen low budget, zoals dat heet. We reisden op de bonnefooi met lokaal openbaar vervoer en ter plekke maakten wij een keuze uit goedkope hotelletjes. Het enige wat wij bij ons hadden was onze pakzak met vlieguitrusting en ieder nog een paar schone shirts en onderbroeken. Zo bleven we in ieder geval binnen de 20 kg-limiet van de luchtvaartmaatschappij, en was het voor onszelf allemaal nog redelijk sjouwbaar tijdens de reis. Om een beeld te geven van deze reis en het land, en natuurlijk vooral ook om met de B-Lijn lezers te delen waar het leuk en mooi vliegen is, volgt hier een samenvatting van ons reisverslag.

Op 12 februari 2004 landden we op luchthaven Mohammed V in Casablanca voor een reis door Marokko. We pakten de trein naar het centrum van Casablanca en namen onze intrek in een simpel hotelletje. Daarna wandelen we wat door de Oude Medina, drinken muntthee op een terrasje en eten onze eerste tajine van deze vakantie. Het is een tajine van lam en amandelen met een Marokkaanse salade en brood, kortom heerlijk! De dag daarop wordt een echte reisdag. We reizen vandaag van Casablanca naar Tiznit, een busreis van maar liefst twaalf uur.

's Ochtends worden we wakker van de oproep tot gebed. Een mooiere manier van wakker worden is er niet. We openen de luiken van onze hotelkamer en kijken uit op het levendige centrale plein van Tiznit. We vinden een bus naar Sidi Ifni in de hoop op de weg bij de kust afgezet te kunnen worden bij de vliegstek annex Franse vliegschool 'le Nid'Aigle', maar de busjongen begrijpt niet wat wij bedoelen en onderweg kunnen wij ook niets ontdekken. We reizen dus gewoon door naar Sidi Ifni, want ook daar schijnt je te kunnen vliegen. Sidi Ifni blijkt een leuk plaatsje aan de kust te zijn. We gaan op zoek naar Hotel Suerte Loca waar ene

Ahmed werkt die iets van paragliding af zou weten. Ahmed blijkt een aardige vent te zijn die zelf niet vliegt, maar hij heeft wel eens groepjes vliegers in z'n hotel en hij weet ons globaal wel een paar startplekken aan te wijzen. Het blijft echter wat vaag en we gaan zelf maar gewoon op onderzoek uit. Ten zuiden van hotel Bellevue ligt een mooie startplek om te soaren. We lopen ook de heuvel achter het dorp op (in een klein uur ben je boven). De startplekken zijn er begroeid met hoge cactussen, de landingsplek is daarentegen geweldig: het voormalig vliegveld van Sidi Ifni ... ruimte zat lijkt ons! Vliegen zit er vandaag echter niet in, want er waait een stevige noordenwind en voor het soaren aan

de Atlantische kust hebben we toch echt wind uit het westen nodig.

Ook de dag daarna waait de wind uit de verkeerde richting en we besluiten daarom door te reizen. We gaan met een grand taxi naar Tafraout, met onze pakzakken op het dak. We rijden door een adembenemend landschap met steeds hogere bergen en rode rotsformaties in een oude Peugeot die in de gehuchten waar we doorheen rijden steeds voller wordt gepropt. Uiteindelijk komen we met 9 passagiers plus de chauffeur in Tafraout uit de auto. Tafraout is een prachtig plaatsje, ingeklemd tussen geweldige bergen en gelegen in een rotsachtig landschap. Het zonlicht kleurt de omgeving rood. In het dorp worden we vrijwel meteen benadert door Adil, een jongen die nogal eens meegaat met schermvliegers in Tafraout en ons dus aanbiedt om ons wat startplekken te laten zien. Een kwartier later zitten we met Adil en onze schermen in een auto met chauffeur en zijn we op weg naar een startplek. We vliegen leuk in Dousdirm. Met nog een restje thermiek om boven te blijven is het een geweldige ervaring om boven dit landschap te vliegen. We maken ons tweede vluchtje die dag bij een andere startplek, Fifiyou, waar je

langs geweldige rode bergen kunt vliegen. Helaas verdwijnt de zon al snel achter de berg en valt de schaduw over het dal. De dag zit er op.

De volgende ochtend komt Adil naar ons hotel en regelt een vriendje die ons voor een geringe vergoeding wil vervoeren. We gaan naar Tagdirt, een startplek heel hoog boven de Ameln-vallei. Een geweldige rit naar boven, wat een uitzichten. Grillige rotsen, prachtige bergen ... wat een natuur!! De startplek blijkt echter verre van ideaal. Terrassen van hooguit vier meter diep, dus je scherm ligt uit op het terras boven je en als je opgetrokken heb moet je meteen een sprong nemen naar een terras lager. Aan weerszijden bomen en struiken met akelige stekels en het wemelt er van de cactussen. Je scherm moet hier in één keer goed staan, je hebt eigenlijk geen mogelijkheden om te corrigeren omdat de ruimte daarvoor ontbreekt. Tsjja, daar sta je dan met je dure scherm en onze nog beperkte ervaring. De verleiding om op

Voor het eten duiken we nog even de gloeiend hete en met kaarsen verlichte hamam in

deze plek te vliegen is echter groot, dus we proberen het toch. De wind blijkt een extra spelbreker: er is geen constante stroming, telkens korte vlagen (loskomende thermiek) die te kort duren om het scherm goed tot vliegen te brengen. In de vaart die je moet zetten om los te komen van de grond moet je metershoge cactussen ontwijken. Kortom, in deze omstandigheden zit vliegen er voor ons niet in.

De dag daarop besluiten we Tafraout achter ons te laten. We willen er echter graag nog eens terugkeren, want het is hier prachtig en er zijn mooie vlieggebiedjes te over. We nemen afscheid van Adil en pakken een bus richting Marrakech. Daar blijkt het zwaarbewolkt te zijn. De toppen van het Atlas-gebergte, die normaal gesproken vanuit Marrakech goed te zien zijn, zijn nu volledig aan het zicht onttrokken. We besluiten de dag te gebruiken om van deze kleur- en geurrijke stad te genieten en de volgende dag door te reizen naar Aguer gour, een dorp aan de voet van het Atlasgebergte. De bus rijdt slechts tot het dorp dat in de volksmond 'Barrage' heet en we gaan verder liften en lopen. We nemen uiteindelijk plaats in een open laadbak bij tweetandeloze Marokkanen. Van verre zien wij vervolgens al snel de gite van Ahmed, die we herkennen aan een

windvaan op het dak. De truck zet ons keurig voor de deur af. Aldaar treffen we een groep Franse parapenters die met de Franse school 'Les gens d'air' al dagen wachten op geschikt vliegweer. En ook vandaag waait het weer veel te hard. Ahmed verschijnt een uurtje later en heet ons meteen van harte welkom. Hij laat ons een slaapvertrek zien en vol trots de Hamam. Alles is heel primitief, er is geen elektriciteit, er liggen slechts matrasjes op de vloer en de hamam wordt gestookt op hout en ezelmeest. De Franse groep is ondertussen met een busje vol parapente-zakken enigszins tegen beter weten in naar boven gereden. Wij kijken het nog maar even aan en zien geen vliegers naar beneden komen.

Maar dan, het is inmiddels half vijf 's middags, vergissen wij ons nou of lijkt de wind wat af te nemen? We kijken elkaar aan, pakken onze zakken en beginnen aan de voettocht naar boven. Met wat zoeken naar de juiste paden is het al met al anderhalf uur lopen. Het is een race tegen de klok, of beter gezegd tegen de ondergaande zon. Hijgend komen we boven aan, en wat denk je, een perfect laminair windje. Razendsnel leggen we onze schermen uit en binnen enkele minuten hangen we in de lucht. Een prachtig vluchtje bij ondergaande zon boven het fort van Aguer gour is de geweldige bekroning van deze mooie dag. We landen netjes voor de deur bij Ahmed. Dit smaakt naar meer! Voor het eten duiken we nog even de gloeiend hete en met kaarsen verlichte hamam in: fantastisch! Die eerste nacht bij Ahmed begint het jammer genoeg enorm te stormen en te regenen en helaas houdt dit weer ook de daarop volgende dagen aan. Ahmed vertelt ons dat het vier maanden aaneengesloten niet heeft geregend. Tja, dat geluk hebben wij dan weer. Waarom worden die gebeden om regen nou net verhoord als wij er zijn?

Na drie dagen regen en storm staat Gijsbert om 7.10 uur op om buiten naar de lucht te kijken. Het ziet er goed uit, dus om 7.20 uur lopen wij met de zak op de rug richting berg. Ontbijten kan altijd nog, wij willen eerst vliegen en dus boven zijn als de zon de helling gaat beschijnen. Boven aangekomen maken we kennis met Mohammed, die naast de startplek een hotel (in aanbouw) heeft. Hij richt zich duidelijk op het parapente-publiek, want trots showt hij ons een ruimte waar je je reservescherm zou kunnen vouwen. Verder heeft hij echte bedden en warme douches, dus hij mikt wat meer op de piloten die op luxe gesteld zijn. We moeten nog even wachten tot het bergwindje verandert in een dalwindje, maar Mohammed verzorgt in de tussentijd een heerlijke kan mierzoete thee op de startplek. Om een uur of tien vliegen we naar beneden: een heerlijk ochtendvluchtje! We ontbijten bij Ahmed en maken al gauw weer aanstalten voor de volgende anderhalf uur durende wandeling. De Franse groep van 'Les gens d'air' is weer van de partij na een paar dagen aan de kust te zijn geweest. Zij gaan aan het eind van de dag weer terug naar Frankrijk en hopen nu nog op een laatste mooie vlucht. Ik vraag of we een lift van hun naar boven kunnen krijgen, maar dat schijnt niet te kunnen. Ze vinden de bus al te vol... (tja, wat is vol?) Hoe dan ook, wij gaan gewoon weer aan de wandel. Op een kwart van de tocht kunnen wij onverwacht een lift krijgen van Alban, een levensgenietende Fransman met een Ozone-zak op de achterbank. Al gauw zweeft ik hoog boven de startplek en zie van daaruit Gijsbert starten. We maken er allebei een grandioze vlucht van, deze vlieg dag kan alvast niet meer stuk.

Ook de dag daarop is het weer 'grand beau', dus het belooft een prachtige dag te worden. Na een heerlijke ochtendvlucht drinken we thee in de zon. Twee Franse (niet vliegende) gasten die ook in de gite van Ahmed verblijven, willen gaan wandelen en dan ook een kijkje nemen op de startplek. We besluiten met z'n allen naar boven te lopen. Ook Alban loopt mee. Met z'n drieën staan wij anderhalf uur later op de startplek klaar. Het is een lastige wind om bij te starten, we hebben er alle-

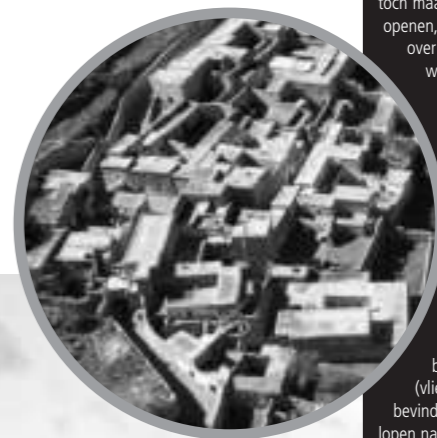
d r i e
moeite mee.

Fladderwind, een steeds wegvallende druk op het scherm. Alban gaat als eerste weg en wij zien hem in de verte leuk vliegen. Ik probeer het een aantal keren, maar het lukt me nog niet om weg te komen. Gijsbert zie ik inmiddels met het scherm boven zich keurig over de startplek lopen en hij kijkt mij vragend aan. "Ja ga maar, ik red me wel", hoor ik mezelf zeggen. En terwijl Gijsbert nu boven de startplek vliegt, resten mij nog vele frustrerende momenten. Het voordeel is dat je in je uppie op zo'n berg heerlijk hard kan schelden en vloeken! De beloning is in ieder geval voor alledrie weer een prachtige vlucht, met een waanzinnig mooi uitzicht op de Toubkal en de andere besneeuwde toppen van het Atlas-gebergte. Na de lunch rijden we met Alban mee naar boven voor vlucht nummer drie van vandaag. Alledrie hebben we weer een geweldige vlucht. Helaas heeft Alban te weinig hoogte om een toplanding te maken, met als gevolg dat hij nog een keer naar boven moet lopen om zijn auto op te halen. Gijsbert krijg er geen genoeg van en besluit met Alban mee te lopen voor nog een laatste avondvluchtje. Deze schitterende dag sluiten we af met een zalige tajine en een redelijk warme hamam.

Als de wekker ons de volgende ochtend uit onze dromen haalt, stormt het weer. Met enorme windsnelheden waait het hier over de vlaktes, grote stofwolken meevoerende. De lucht is vrijwel wolkeloos, alleen ver weg rond het Toubkal-massief hangt dikke bewolking. We relaxen wat, en genieten van de zon voor zover dat gaat met de wind en het stof. De dag van gisteren voelen we allebei goed. Het lichaam is moe, dus troosten we ons met de gedachte dat een halve dag rust goed voor ons is. Maar dan hoop je toch erg op verbetering in de loop van de middag. Dat blijft helaas uit. 's Avonds neemt de wind nog meer toe, zodat we met z'n allen plaatsnemen in het keukentje van Ahmed. Daar tovert hij een fles Pastiche te voorschijn en zitten we even later weer als één grote familie om de tajine. Het blijft bijzonder en leuk om bij 'Chez Ahmed' te verblijven.

Tijdens het ontbijt zien we de volgende dag de lucht boven Aguer gour volledig dicht trekken en donkerder kleuren. Een vlieg dag zal ook dit niet worden, zo concluderen we met z'n allen. Gijsbert en ik besluiten af te rekenen met Ahmed en onze spullen te pakken. We betalen Ahmed 100 dh p.p. per nacht voor eten, drinken en slapen – dat is omgerekend ongeveer 10 euro – en we geven hem dus maar een flinke fooi, want we hebben het geweldig gehad bij hem. We verzekeren hem dat we terug komen en dat we zijn gite bij anderen zullen aanbevelen. Onze laatste vakantie-dagen in dit grandioze land besluiten we gezien de aanhoudende harde wind ons maar niet meer op het vliegen te richten. We reizen door naar Essaouira, een leuk stadje aan de kust, en na twee dagen verder naar Casablanca voor onze terugvlucht naar Nederland. We vertrekken uit een regenachtig Marokko. Vol van alle belevenissen en erg dankbaar voor de paar machtig mooie vliegdagen die we in Tafraout en Aguer gour hebben gehad. We komen gauw weer terug, Insh-Allah!

Daar tovert hij een fles Pastiche te voorschijn en zitten we even later weer als één grote familie om de tajine

Praktische informatie

Veel informatie over vliegsteppen hebben wij van het internet geplukt. Tal van voornamelijk Franse scholen organiseren namelijk parapente-reizen naar Marokko en op hun sites staan vaak de vlieggebiedjes die zij aandoen genoemd. In het boek Die schönsten Fluggebiete rund um das Mittelmeer van Oliver Guenay staat ook een heel aantal vlieggebieden in Marokko beschreven. Tijdens onze reis deden wij de volgende gebieden aan: Sidi Ifni aan de kust ten zuiden van Tiznit. Overnachten kan je hier prima in hotel Suerte Loca, waar ook verscheidene Duitse schermvliegenscholen neerstrijken tijdens hun reizen door dit land. De eigenaar van het hotel spreekt Engels en kan je van summier informatie voorzien over de vliegsteppen in de omgeving. Tafraoute in de Anti-Atlas. In de omgeving van Tafraoute bevindt zich een aantal mooie startplekken, waaronder die van Dousdirm, Fiffilou en Tagdirt. Je hebt echter wel vervoer nodig om er te komen. Vraag in het dorp maar naar Adil, de zoon van de beheerder/verpleger van het kleine hospitaal. Adil vliegt zelf niet, maar is wel razend enthousiast. Hij spreekt Engels, weet alle startplekken in de omgeving te vinden en regelt vast wel iemand voor het vervoer (wij betaalden 40 dh per uur). Voor zijn eigen diensten vroeg Adil geen geld. Hij vergezelt je vooral omdat hij dat leuk vindt en zich anders toch maar verveelt. Zijn droom is om zelf ooit een parapente-gite te openen, iets wat hem van harte is gegund. Boeken en tijdschriften over schermvliegen (lieftst in het Frans of Engels) zijn bij hem zeer welkom, dus neem vooral iets voor hem mee. Aguer gour, ten zuiden van Marrakech. Neem de bus van Marrakech tot aan het dorpje 'Barrage' (bij de stuwdam). Daarna is het een kwestie van liften of gebruik maken van de pendeldienst naar Aguer gour (10 dh p.p.). Overnachten doe je natuurlijk in de gite Chez Ahmed, die je al van verre herkent aan de windvaan op het dak (100 dh p.p.n., incl. ontbijt, lunch, diner en gebruik van de hamam). De landingsplek ligt pal naast de gite. De startplekken zijn te bereiken door in ruim een uur naar boven te lopen (of te hopen op een lift). In het bergdorpje boven kom je uit bij een kleine kiosk aan je linkerhand, waar je linksaf slaat en het pad volgt naar boven. De eerste startplek ligt naast een (vliegers)hotel in aanbouw. De tweede startplek bevindt zich verderop en bereik je door omhoog te lopen naar de top.